

ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

(ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΒΑΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ Δ. ΑΝΣΕΛΜΟΥ.)

Ἀριθ. 14.

1858.

(Ἰουλίου.)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ. Παράλληλος τῶν βορείων καὶ μεσημβρινῶν ἀνθρώπων. — **ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ.** Ἐξήγησις τοῦ κἀλενδαρίου εἴτε μηνολογίου. — **ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΑ.** Περί ἀδαμάντων φύσεως. — **ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.** Περί ἀρχιτεκτονικῆς. — **ΦΥΣΙΚΗ.** Λάμψις (φειγεσολία) τοῦ σαπρού ξύλου. — **ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.** Περί μυρμηγκῶν. — Περί ἀδιαθρόχων ὑπερμαμάτων. — Περί ἐπισκευῆς φαρφαυριῶν, φαγεντιανῶν καὶ ὑαλίνων σκευῶν. — Ἐπισκευὴ τοῦ διεξζωότου (ζαχίσματος) φαρφαυρίου. — Περί βερενικώματος τῶν πηλίνων ἀγγείων. — Μαγειρικαὶ παραγγελίαι.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Παράλληλος τῶν βορείων καὶ μεσημβρινῶν ἀνθρώπων.

Ὁ ἄνθρωπος τῶν βορείων κλιμάτων περικλεισμένος ὀκτὼ ὀλοκλήρους μῆνας ἀπὸ τὸν χειμῶνα συνειθίζει τόσον, ὥστε ἡ οἰκία εἶναι εἰς αὐτὸν καθὼς ἡ κόγχη εἰς τὸν κοχλίαν ἢ σάλιαχον, ὅστις δὲ δύναται νὰ ζήσῃ χωρὶς αὐτήν.

Τὸ ἐναντίον δὲ συμβαίνει εἰς τὸν ἄνθρωπον τῶν μεσημβρινῶν κλιμάτων· ἐπειδὴ μένει ἐντὸς τῆς οἰκίας διὰ νὰ κοιμηθῇ μόνον· τοῦτο δὲ ἐμποδίζει τρόπον τινὰ ὅλας τὰς ἐξῆς τῆς εὐταξίας καὶ σταθερότητος.

Τὸ μαγειρεῖον τῶν μεσημβρινῶν τύπων εὐρίσκεται εἰς τὰ δένδρα, τὰς ἀμπέλους καὶ τοὺς ἀγρούς· ὅθεν βλέπομεν ὅτι ἐν κρομμυδίον, ἐν σταφύλιον, καὶ ὀλίγα τινὰ σῦκα ἢ σκόροδα ἀρκοῦσιν εἰς τὸν Ἰσπανὸν καὶ μαχόμενον.

Ἀλλὰ διὰ νὰ δουλώσῃ τις τὸν βόρειον ἄνθρωπον ἀρκεῖ νὰ κυριεύσῃ τὴν οἰκίαν του.

Εἰς τὴν Νεάπολιν, τὴν Ρώμην καὶ καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν Ἰταλίαν συνειθίζουσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ τελειώνωσι τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὅλα τὰ ἐδώδιμα, ὡς

εις τὰς πρώτας οἰκίας· καὶ εἰς πολλὰ ξενοδοχεῖα κινδυνεύει νὰ μὴ εὐρίσκη τις τὸ ἐπέραις οὔτε ἄρτου μικρὸν τεμάχιον· ἐπειδὴ ὅσα μένουσι περισεύματα οἱ Ἴταλοὶ ὑπηρεταὶ θεωροῦσιν ὡς ἰδιῶν τῶν λάφυρον.

Ἄν οἱ Ἴταλοὶ ὑπηρεταὶ δὲν κατεσώτευσαν προηγουμένως τὸν μισθὸν τῶν, αἱ μὲν γυναῖκες μύλις τὸν λάθωσι τὸν δαπανῶσιν εἰς χρυσᾶ καλλωπίσματα, οἱ δὲ ἄνδρες εἰς τὸ καπηλεῖον.

Εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν εὐρίσκονται χιλιάδες οἰκονομικῶν ἀποθεματηρίων, ὅπου οἱ βιομηχανοὶ, οἱ ἐργάται, οἱ τεχνίται ἐμπιστεύονται ὡς παρακαταθήκην, ἀλλὰ μὲ τόκον, ὅσα οἰκονομήσωσι χρήματα εἰς μικρὰς ποσότητας. Ἀλλὰ φαίνεται σχεδὸν ἀδύνατον νὰ κατορθώσωσι ποτε οἱ ἄνθρωποι νὰ συστήσωσι τοιαῦτα· τραπέζας εἰς τὴν Ἰταλίαν, Ἰσπανίαν καὶ Τουρκίαν. Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει βέβαιον ὅτι ἀπὸ τινῶν χρόνων τὰς εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἰταλίαν τὸ νεωτεριστικὸν πνεῦμα, ἂν καὶ τὸ κλίμα φαίνεται ἐναντίον.

Ἡ γνώμη τῶν ἄλλων δὲν ἐπικρατεῖ τόσον εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας· ἐπειδὴ καταγινόμενος ἕκαστος δι' ἐαυτὸν δὲν ἔχει καιρὸν νὰ φροντίζη περὶ τῆς δόξης τοῦ ἄλλου· ἐν ᾧ εἰς τοὺς βορείους τόπους ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι θεότης, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ πᾶν ὑποκύπτει καὶ θυσιάζεται.

Ἡ ἐπαίτεια δὲν ἐξελίσσεται σχεδὸν εἰς τὰς νοτίους χώρας· ὅθεν κατὰ τὰς δημοτελεῖς ἐορτὰς εἰς τὴν Ρώμην μεταξὺ τῶν πολυτελῶν καλλωπισμῶν τοῦ λαοῦ βλέπει τις ἐλευινὰ βράκη, καὶ ποῦ μὲν πρόσθετα μέλη, ποῦ δὲ ὀφθαλμοῦ· αἰματωμένους.

Πρὸ τριακοντα ἢ τεσσαράκοντα ἤδη χρόνων ἦτο συνήθεια εἰς τὴν Κοπενάγη, νὰ ρίπτονται οἱ αὐτοχειριζόμενοι ἀπὸ τὸ παραθύριον. Τόσον τὸ παράδειγμα εἶναι μεταδοτικόν! Συνέδησαν δὲ εἰς τὴν Δανίαν τότε ἐντὸς ἐνὸς ἔτους, ἕως 120 αὐτοχειρίαι.

Πᾶσαν σχεδὸν ἡμέραν ἦτο ἐορτὴ ἐνὸς τινος τῶν ἀγίων εἰς τινὰ τῶν 360 ἐκκλησιῶν τῆς Ρώμης· ἐκεῖ συγκροτεῖτο μουσικὴ συμφωνία, καὶ συνήρχοντο αἱ εὐμνηστικαὶ γυναῖκες, ἐκεῖ ἐπαιροῦτο ὅλοι διὰ νὰ εὐθυμώσωσιν ἀκούοντες τὴν μουσικὴν τῶν ἀγγέλων. Ἄν δὲ ἤθελε νὰ ἔμβη τις καὶ εἰς τὴν ὁμήγυριν τῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου, ἦτο ἀρκιτὸν νὰ ἀνοίξη τινὰ ἀπὸ τὰς στοᾶς καὶ τὰ ἀριστουργήματα τῆς Ἑλληνικῆς εὐφυΐας ἐφαίνοντο ἀμέσως εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ.

Οἱ Γερμανοὶ συνειθίζουσι νὰ ἀναμνησκίζωσι καὶ νὰ μελετῶσι πᾶσαν λέξιν καὶ ἀστείότητα, τὴν ὁποίαν δὲν ἐφθασαν εὐθὺς νὰ ἐννοήσωσιν.

ἀλλ' ἡ λέξις χωρισμένη ἀπὸ τὰ περὶ αὐτὴν, τὰ ὅποια τῇ ἔδιδον τὴν σημασίαν καὶ δύναμιν, ἀλλοιοῦται διόλου καὶ ἐκφραζέται, ἐν μονωθῇ. — Ἡ λέξις ἡ ὁποία διέφυγε κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ πάθους δὲν πρέπει νὰ κριθῇ εἰς τὸ δικαστήριον τῆς σκέψεως· ἐπειδὴ δὲν θέλει γενεὴ καταληπτῆ, διότι τὰ αἰσθητά δὲν μεταφράζονται εἰς ἐννοίας, ἢ μᾶλλον δὲν ἀποδίδονται μὲ ἰδέας.

Ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀστείωθῇ τις εἰς τὰς Γερμανικὰς πόλεις, ὅπου λαλοῦσι διλεκτὸν τινα, δηλ. γλῶσσαν ἄμορφον, ἥτις δὲν ἐγράφη ποτέ.

Οἱ Ἴταλοὶ εἶναι ὀργίλοι, ἀλλὰ δὲν πειράζονται εὐκόλως. Οἱ Γάλλοι δὲ ἐξ ἐναντίας ὡς φαίδροι ἐκ φύσεως καὶ ἔχοντες πολλὴν πείραν τοῦ κόσμου σπανίως κυριεύονται ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ θυμοῦ. Οἱ δὲ Ἀγγελοὶ τὸ ἀποφεύγουσιν ἐνίοτε μὲ τὴν ἀλαζονείαν τοῦ χαρακτῆρός των, ἀλλὰ συνήθως πειράζονται πολὺ.

Εἰς τοὺς μεσημβρινούς τόπους ὁ ἔρωσ διευθύνεται εἰς τὰς αἰσθήσεις καὶ διὰ τοῦτο ἀποβαίνει πρῶσκαίρος καὶ ἀκατάστατος· εἰς δὲ τοὺς βορείους φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς ῥεμβασμούς (συλλογὴν, μελέτην), ἀπορροφᾷ δὲ συγχάκεις καὶ τὴν ζωὴν ὀλην· ὥστε διὰ νὰ κυριεύσῃ τις τὰς αἰσθήσεις τῶν Γερμανίδων γυναικῶν πρέπει νὰ νικήσῃ πάντοτε τὸ λογικὸν των.

Μοὶ ἔδειξαν εἰς τὴν Ρώμην, λέγει ὁ Ἑλβετὸς Βονστέπεν, ὀλοκλήρους πίνακας, τοὺς ὁποίους αἱ μονάζουσαι γυναῖκες εἶχον τρυπημένους διὰ νὰ βλέπωσι τοὺς ἐργουμένους νὰ θαυμάσωσι τὰς εἰκόνας τῆς ἐκκλησίας τῶν ἄνδρας· τὸν ἐβεβαίωσαν δὲ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι ἔζησαν εἰς τα μοναστήρια ταῦτα οἱ πολλάκις νέος τις, ὅστις διέβη μόνον κατὰ τύχην ἔμπροσθεν τοιαύτης μοναχῆς ἐγένετο αἰτία βιασιότητος καὶ ἀκαθέκτου πάθους.

Οἱ ἄνθρωποι τῶν μεσημβρινῶν κλιμάτων εἶναι διὰ τὴν φαντασίαν των τόσον εὐκίνητοι καὶ εὐτράπελοι εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰς πράξεις, ὥστε οἱ ἐμβριθεῖς καὶ σύννοοι τοὺς θεωροῦσι σχεδὸν ὡς δολίους καὶ ψεύστας. Διὰ τοῦτο ὀλίγον προσέχουσιν εἰς τὰς πολλὰς διὰ λόγων φιλοφρονήσεις καὶ δεξιώσεις τῶν Ἰταλῶν καὶ Γάλλων.

Ἡ ἐπὶ τὰ καθήκοντα τῆς συναναστροφῆς προσοχὴ τῶν Γάλλων ἔχει τὴν χάριν καὶ τὴν γλυκύτητα τῆς φιλίας, πολλάκις μάλιστα καὶ τὴν ἀναπληροῖ· ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει εἰς τὴν Ἰταλίαν, οὔτε ἴσως εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅπου, ὡς φαίνεται, ἡ καρδιά γειτονεῖ τόσον μὲ τις αἰσθήσεις, ὥστε ἡ φιλία ἐλάμβανεν ἐνίοτε χαρατῆρα ἔρωτος.

Διὰ τὰ γνωρίζωμεν τὰ αἰσθήματα τῶν ἀνθρώπων ἔχομεν ἀνάγκην ἀγχινοίας μεγάλης δυναμένης, νὰ παρατηρήτῃ ὀξυδερκῶς ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα μόλις φαινόμενα ἀφανίζονται· ἀλλὰ τὸ προτέρημα τοῦτο δὲν ἐδόθη ποτὲ εἰς τοὺς ἐμβριθεῖς καὶ σχεπτικὸς ἀνθρώπους, ὅποιοι π. χ. οἱ Γερμανοὶ ἐν γένει.

Ἡ μεταξὺ ἀνδρῶς καὶ γυναικὸς φιλία μόνον εἰς τὴν Γαλίαν εἶναι ἐντελής. Ὁ Γάλλος εὐάλωτος καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ ἀπὸ τὴν καρδίαν ἔχει ἀνοικτὰς τὴν τινὰ ὅλας τὰς εἰς τὴν ψυχὴν εἰσόδους. Μόνος ὁ Γάλλος ὡς ἠλεκτρικὸς πάντοτε σπινθηροβολεῖ ὁσάκις γυνὴ τις τὸν ἐγγίση διὰ τοῦ πνεύματος ἢ τῆς καρδίας (1). Ἀπὸ τὸν ἐράσιμον δὲ τοῦτον χαρακτῆρα γεννῶνται ἤθη κατ' ἐξοχὴν κοινωνικά, τὰ ὁποῖα ἀντενεργοῦντα αὐξάνουσι καὶ ἐνισχύουσιν ἔτι μᾶλλον τὸν χαρακτῆρα.

Οἱ κάτοικοι τῶν μεσημβρινῶν τόπων εἶναι ἀνκνδροί, ὅταν δὲν ἔχωσιν αἰτίαν καὶ συμφέρον ἄμεσον, ὅθεν μάχονται ἀκουσίως· ὅταν δὲ γνωρίζωσι καὶ τὴν ἀξίωσιν τῆς στρατηγῆς τῶν, τότε ὑποφέρουσι μεγαλητέρους κινδύνους εἰς τὸν πόλεμον παρὰ τοὺς Ῥώστους καὶ Γερμανούς.

Ὁ ἔρωσ τῆς πατρίδος ἠύξηνεν εἰς τὴν Ῥώμην κατὰ λόγον τῶν δυστυχημάτων. Ποτὲ οἱ Ῥωμαῖοι δὲν ἐφάνησαν γενναίτεροι παρόσον μετὰ τὴν ἐν Κάννις μάχην, ὅπου ἐνικήθησαν κατὰ κράτος. Ὁ δὲ Τίτος Λίβιος λέγει, ὅτι οἱ Ἰσπανοὶ ἀνδρίζονται εἰς τὰς κατὰ τὸν πόλεμον συμφορὰς πλείωτερον παρ' ὅλα τὰ λοιπὰ ἔθνη. (Βιβλ. 28.) τοῦτο δὲ βλέπομεν ὡς τῆς σήμερον.

Οἱ βόρειοι ἄνθρωποι δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τοὺς μεσημβρινούς κατὰ τὰς ἐπιστήμας εἰμὴ διὰ τῆς φιλοπονίας, τῆς μεθόδου καὶ τῆς ἐνδελεχοῦς ἐπιμονῆς, καθὼς συμβαίνει καὶ εἰς τὴν γεωργίαν τῶν τόπων, τοὺς ὁποίους κατοικοῦσι.

(3.)

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ.

Ἐξήγησις τοῦ καλενδαρίου εἴτε μηνολογίου.

Τὸ Καλενδάριον εἶναι κυρίως ὁ κατάλογος τῶν ἡμερῶν ὅλου τοῦ ἔτους καὶ ἰδιαιτέρως τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων ἑορτῶν ὀνομάζουσι· δὲ κινητὰς μὲν τὸ Πάσχα π. χ. τὴν Ἀνάληψιν, τὴν Πεντηκοστὴν κτλ., αἱ ὁποῖαι δὲν

(1) Ἡ κρίσις αὕτη ἀντίκει εἰς ἐμβριθῆ, σπουδαῖον, πολυμαθῆ καὶ πολύπειρον ἄνδρα τὸν Ἐλβετὸν Bonsteten, ὅστις ἐγνώρισε τὸν χαρακτῆρα ὅλων τῶν Ἑυρωπαϊκῶν ἔθνων, ἀξίος κατὰ τοῦτο τοῦ Σισμάνδη καὶ τῶσων ἀλλωσιν σοφῶν τῆς Γενέσεως.

μένουσι πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν· ἀκινήτους δὲ τὰς λοιπὰς ὅλας διὰ τὸν ἐναντίον λόγον.

Τὸ καλενδάριον παρωνομάσθη ἀπὸ τὴν λατινικὴν λέξιν *καλένδαι*, ἢ ὁποῖα σημαίνει τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ μηνός, παράγεται δὲ ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν βῆμα καλῶ, ἐπειδὴ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν οἱ Ῥωμαῖοι συνεκάλουν τὸν λαὸν εἰς τὸ Καπιτώλιον διὰ νὰ φανερώσωσιν εἰς αὐτὸν πόσας ἡμέρας εἶχε νὰ μετρήσῃ ὡς τὰς νόνας (*). πρὸς δὲ καὶ τὰς ἑορτὰς ἢ τελετὰς, ὅσας ἐμελλε νὰ φυλάξῃ κατὰ τὸν προκείμενον μῆνα.

Γνωρίζωμεν δὲ διάφορα καλενδάρια ἐφαρμοσιμένα εἰς τὰς διαφόρους τῆς ζωῆς χρεῖας τοῦτέστι τὸ Ῥωμαϊκόν, τὸ Ἰουλιανόν, τὸ Γρηγοριανόν, καὶ τὸ Γαλλικόν.

Οἱ ἄνθρωποι πάντοτε ἐμέτρουν τὸν καιρὸν ἀποβλέποντες ἢ εἰς τὴν διαρκουσαν 24 ὥρας περίδον τῆς γῆς εἰς τὸν ἴδιον αὐτῆς ἄξονα, ἐκ τῆς ὁποίας γίνονται αἱ ἡμέραι, ἢ εἰς τὴν περιστροφὴν τῆς σελήνης περίξ τῆς γῆς, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν προέχονονται οἱ σεληνιακοὶ μῆνες, ἢ εἰς τὴν μετάβασιν τοῦ ἡλίου ἀπὸ ἐν εἰς ἄλλο σημεῖον τοῦ ζωδιακοῦ, ἢ εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ ἡλίου ἀπὸ ἐν εἰς ἄλλο σημεῖον τοῦ ζωδιακοῦ, ἢ εἰς τὴν περιστροφὴν τῆς γῆς τριγύρω τοῦ ἡλίου, ἢ εἰς τὸ ἔτος.

Μόνον μετροῦντες τὸν καιρὸν, προσδιορίζοντες τὴν διάρκειαν καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν μηνῶν τοῦ ἔτους καὶ ἐξετάζοντες τὴν τάξιν τῶν ὡρῶν δυνάμεθα νὰ κανονίσωμεν τὸν πολιτικὸν βίον, καὶ νὰ δοθῶμεν ἀσφαλῶς εἰς τὰς ἀγροτικὰς ἐργασίας. Ὅθεν νομίζεται ὅτι ἀπὸ τῶν πρώτων ἡθῆ αἰώνων οἱ ἄνθρωποι εἶχόν τινα μέθοδον διὰ νὰ μετρώσι τὸν χρόνον. Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς τῶν πατριαρχῶν, τὰ ὁποῖα ἀριθμεῖ ὁ Μωϋσῆς.

Κατὰ δὲ τὸν Goguet ὅλοι οἱ ἀρχαῖοι συμφωνοῦσι ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι πρῶτοι ἐδωκάν τι σχῆμα εἰς τὸ ἔτος τῶν ἐπειδὴ τὸ εἶχον διηρημένον εἰς δώδεκα μῆνας ὡς γνωρίζοντες τὰ δώδεκα ἄστρα.

Ἀλλὰ τὸ ἔτος τῶν Αἰγυπτίων ἦτο ἀπλῶς σεληνιακόν, συγκείμενον δηλ. ἀπὸ 365, ὡς φαίνεται πιθανότερον, προστιθεμένων εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους πέντε ἡμερῶν, τὰς ὁποίας ὀνομάζουσιν *ἐπαγομένας*· εἶχον δὲ περίδον 146 ἔτων, μετὰ τὴν ὁποῖαν τὸ ἔτος ἀρχίζεν ἀπὸ τὸ αὐτὸ σημεῖον τοῦ ἡλίου.

(*) Οἱ Ῥωμαῖοι διῆρουν τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός εἰς καλένδαι, νόνας καὶ ἰδας.

Κατὰ τὸν 14 αἰῶνα οἱ Πέρσαι ἀποσεύσαντες τὸν ζυγὸν τῶν Καλιφῶν μετερρύθμισαν τὸ καλενδάριον τῶν διὰ τοῦ ἀστρονόμου Ὀμάρ Σιέγιαμ παραδεχόμενοι ἕξ ἔτη παρεμβόλιμα ἢ δίσεκτα μετὰ τὰ 33 ἔτη.

Οἱ Ἕλληνες διήρουν τὸν μῆνα εἰς τρεῖς δεκάδας, τοῦ ἀρχομένου δηλ. τοῦ μεσοῦντος καὶ τοῦ λήγοντος. Αὐτοὶ εἶχον προᾶτί καὶ περίοδον τεσσάρων χρόνων, τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο εἰς τὴν χρονολογίαν των καὶ ὠνομάζον Ὀλυμπιάδα· ἀρχίζει δὲ ἡ ἐποχὴ αὕτη τῶν Ὀλυμπιάδων τὰ 3228 ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου καὶ 776 ἀπὸ Χριστοῦ.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, καθὼς σχεδὸν ὅλοι οἱ Ἕλληνες, παρεδέχθησαν τὸ σεληνιακὸν ἔτος, τὸ ὁποῖον ἔχει 11 ἡμέρας καὶ 6 ὥρας ὀλιγοτέρας παρὰ τὸ ἡλιακόν· ὅθεν διὰ νὰ ἐξισάσῃσι τὸ σεληνιακὸν ἔτος μετὰ τὸ ἡλιακόν, ἐπειδὴ συνήθως οἱ μῆνες των ἦσαν ἀλληλοδιαδόχως 29 καὶ 30 ἡμερῶν, ἠναγκάσθησαν νὰ προσθέτωσιν εἰς τὰ 8 ἔτη τρεῖς μῆνας ἔχοντας ἀνὰ 30 ἡμέρας· τὰ δεκατρίμηνα δὲ ταῦτα ἔτη ἐλέγοντο ἐμβολιμικὰ καὶ περιεῖχον 384 ἡμέρας. Μετὰ 19 δὲ ἔτη (χρυσοῦς κύκλος εὐρεθεὶς ἀπὸ τὸν Μέτωνα Ἀθηναῖον 433 πρὸ Χ.) αἱ νομηνῖαι καὶ αἱ πανσέληνοι συνέπιπτον κατὰ αὐτὰς τὰς ἡμέρας τοῦ μηνός.

Ἀλλὰ καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ ἔτος ἦτο ὁμαίως σεληνιακόν, ὅταν πρόσθετον καὶ αὐτοὶ ἡμέρας καὶ ὥρας εἰς τὸ τέλος· αὕτη δὲ ἡ αὐξήσις ἔμελλε προϊόντος τοῦ χρόνου νὰ μεταφέρῃ τὸν Ἰανουάριον μῆνα ἀπὸ τὸν χειμῶνα εἰς τὸ θέρος καὶ ἀπὸ τὸ θέρος εἰς τὸν χειμῶνα, αἱ αὐταὶ δὲ ἡμέραι ἤθελον περάσει ἀλληλοδιαδόχως ἀπ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς 1161 ἔτη.

Διὰ τὴν σύγχυσιν ταύτην ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἔφερον εἰς Ῥώμην τὸν Ἀλεξάνδρεια Σωσιγένη, ὅστις ἐρύθμισε τὸ ἔτος κατὰ τὸν δρόμον τοῦ ἡλίου· ἀρχισε δὲ αὐτὸ 708 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 45 δὲ πρὸ Χριστοῦ. Τὸ ἔτος τοῦ Νουμᾶ ἦτο 355 ἡμέρας· ὁ δὲ Σωσιγένης παρατήρησας ὅτι ἔλειπον 10 ἡμέραι καὶ ἕξ ὥραι, τὸ κατέστησε 365 ἡμερῶν, δηλ. ἔδωκε δύο ἡμέρας πλεότερον εἰς τὸν Δεκέμβριον, Ἰανουάριον καὶ Αὐγούστον, οἱ ὁποῖοι εἶχον 29, μίαν δὲ μὴν εἰς τὸν Ἀπρίλιον, Ἰούνιον, Σεπτέμβριον καὶ Δεκέμβριον· προσετέθη δὲ καὶ καθ' ἕνα ἑκάστον τέταρτον ἔτος μία ἡμέρα νέα διὰ τὰς ἕξ ὥρας εἰς τὴν ἕκτην ἡμέραν πρὸ τῶν καλενδῶν τοῦ Φεβρουαρίου· ὅθεν τὸ ἔτος ἐκεῖνο ὠνομάσθη δίσεκτον.

Αὕτη ἡ διαίρεσις τοῦ καιροῦ διήρκεσε δεκαπέντε αἰῶνας, ἂν καὶ ἐπερίσσειον κατ' ἔτος 11 πρῶτα λεπτά, 14 δεύτερα καὶ 30 τρίτα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ φέρωσι σύγχυσιν κατόπιν εἰς τὴν σειρὰν τῶν τεσσάρων ὥρῶν τοῦ ἔτους, ἐπειδὴ εἰς 131 ἔτη ἔδιδον μίαν ἡμέραν καὶ τι πλεύτερον.

Διὰ τοῦτο ὁ Γρηγόριος XIII πάππας διώρθωσε τὸ ἔτος μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ μαθηματικοῦ Δουδοβίκου Λιλιού, ὅστις διὰ νὰ βάλῃ εἰς ἀρμονίαν τὸ πολιτικὸν ἔτος μετὰ τὴν περὶ τὸν ἥλιον περίοδον τῆς γῆς ἀπέβαλε δέκα ἡμέρας ἀπὸ τὸ ἔτος 1582, ὥστε τὸ ἔτος τοῦτο ἔμεινε μετὰ 355 ἡμέρας, καὶ ἡ 5 ἡμέρα τοῦ Ὀκτωβρίου ἐθεωρήθη ὡς 15· διετάχθη δὲ τρία ἔτη εἰς τὸ τέλος τριῶν αἰῶνων θεωρούμενα κατὰ τὸ Ἰουλιακὸν καλενδάριον ὡς παρεμβολικὰ νὰ μείνωσι κοινὰ, καὶ μόνον μετὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα νὰ προστεθῇ μία ἡμέρα.

Πολλοὶ δυτικοὶ λαοὶ ἠπαύθησαν τὸ καλενδάριον τοῦτο· ἀλλ' ἡ Γερμανία, Ἀγγλία, Ῥωσσία καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δὲν τὸ ἐδέχθησαν· ἔως ὅτου αἱ κυβερνήσεις τῶν διαμικτυρομένων λαῶν πειθόμεναι εἰς τοὺς λόγους τοῦ διδασκάλου τῶν μαθηματικῶν εἰς Ἰένναν Ἰββάρδ Βείγελ, ἐπήρθησαν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1699 νὰ μεταβῶσιν ἀμέσως ἀπὸ 18 Φεβρουαρίου 1700 εἰς τὴν πρώτην Μαρτίου. Τοῦτο δὲ ἐμυμήθησαν ἡ Δανία, ἡ ὀλλανδία καὶ Ἑλβετία· οἱ δὲ Ἄγγλοι τὸ ἠκολούθησαν κατὰ τὸ 1752 μεταβάτες ἀμέσως ἀπὸ τὰς 20 Αὐγούστου εἰς τὴν 1 Σεπτεμβρίου· οἱ δὲ Σουηδοὶ τῷ 1753 τελειώσαντες τὸν Φεβρουάριον εἰς τὰς 17 ἡμέρας. Ἀλλ' ἡ Ῥωσσία ἐπέμεινε μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸ ἐτραχμένον παλαιὸν ἔτος· διὰ τοῦτο λογαριάζομεν δώδεκα ἡμέρας πλεότερον παρὰ τοὺς Εὐρωπαίους, ὥστε ὅταν ἡμεῖς π. χ. ἔχῳμεν πρώτην Δεκεμβρίου, οἱ ἄλλοι εὐρίσκονται εἰς τὰς 13.

Οἱ δὲ Τούρκοι χρονολογοῦσιν ἀπὸ τὴν Ἰγίραν δηλ. τὴν φυγὴν τοῦ Μωάμεθ ἀπὸ τὴν Μέκκην εἰς τὴν Μεδίναν κατὰ τὴν 16 Ἰουλίου 622 ἀπὸ Χριστοῦ, καὶ ἔχουσι 12 μῆνας σεληνιακοὺς 29 καὶ 30 ἡμερῶν ἐναλλάξ.

Μετὰ δὲ τὴν ἐπαναστάσιν τῶν Γάλλων τὸ δημοκρατικὸν ἔτος ἀρχισεν 22 Σεπτεμβρίου 1792 κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅτε συνέπεσον ἡ ἀληθὴς ἰσημερία καὶ περιελάμβανε 12 μῆνας μετὰ 30 ἡμέρας ἕκαστον, μετὰ δὲ τὸ τέλος πέντε ἢ ἕξ ἡμέρας συμπληρωτικὰς καθ' ὅσον τὸ ἔτος ἦτο κοινόν ἢ ἐμβολικόν· ὠνομάσθησαν δὲ οἱ μῆνες οὗτοι κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους τραγητῆς (ἀπὸ 22 Σεπτεμ. ὡς 21 Ὀκτωβρ.), συνεφίας, παγετώδης, χιονοθύλος, βροχερός, ἀνεμώδης, βλαστητικὸς, ἀνθοφόρος, χορτώδης, θεριστῆς, καυματώδης, ὀπωρόδωρος.

Οἱ δὲ μῆνες τῶν Ῥωμαίων ὠνομάσθησαν.

Ἰανουάριος ἀπὸ τὸν Ἰανὸν πρριστανόμενον μετὰ δύο πρόσωπα, τῶν ὁποίων τὸ μὲν βλέπει πρὸς τὸ παρελθόν, τὸ δὲ πρὸς τὸ μέλλον καὶ μετὰ κλειδίον

εις τήνχειρα, τὸ ὅποσον ἀνοίγει τὸ ἔτος.

Ὁ Φεβρουάριος παρὰ τὸ february θύειν, σπένδεσθαι, ἀγνίζεσθαι· ἐπειδὴ κατ' αὐτὸν τὸν μῆνα ἐθυσίαζον καὶ ἐκαθαρίζοντο οἱ Ῥωμαῖοι.

Ὁ Μάρτιος ἀπὸ τὸν Ἄρη λεγόμενον Mars.

Ὁ Ἀπρίλιος παρὰ τὸ aperire τὸ ἀνοίγειν· ἐπειδὴ τότε ἀνοίγουσιν εἴτε βλαστάνουσι τὰ σπέρματα.

Ὁ Μάιος παρὰ τὴν Μαίαν μητέρα τοῦ Ἑρμοῦ.

Ὁ Ιούνιος παρὰ τὴν Ἥραν λεγομένην Junon.

Ὁ Ιούλιος παρὰ τὸν Ιούλιον Καίσαρα.

Ὁ Αὐγούστος παρὰ τὸν Αὐγούστον Καίσαρα.

Ὁ Σεπτέμβριος παρὰ τὸ septem ἢ 7 ὡς ἔσδομος.

Ὁ Ὀκτώβριος παρὰ τὸ octo ὡς ὄγδοος.

Ὁ Νοέμβριος παρὰ τὸ novem ἢ 9 ὡς ἔνατος.

Ὁ Δεκέμβριος παρὰ τὸ decem ἢ 10 ὡς δέκατος.

Τὸ καλενδῆριον προσδιορίζει τὴν ἡμέραν τῶν κινήτων καὶ ἀκινήτων ἑορτῶν· ἀλλ' αἱ μὲν ἀκίνητοι εὐρίσκονται εὐκόλως πάντοτε, αἱ δὲ κινήται ἀποφασίζονται ἀπὸ τὸ πάσχα· ὅθεν πρέπει νὰ μάθωμεν περὶ αὐτοῦ μόνον τὰ ἀναγκαῖα.

Κατὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον (325 ἀπὸ Χ.), τὸ πάσχα πρέπει νὰ ἑορτάζεται τὴν ἀκόλουθον κυριακὴν τῆς μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν (21 Μαρτίου) πανσελήνου. Ἄν δὲ ἡ πανσελήνος αὕτη συμπέσῃ τὴν κυριακὴν, ἡ ἑορτὴ ἀναβάλλεται εἰς τὴν ἀκόλουθον.

Τὸ πάσχα δὲν δύναται νὰ ἑορτασθῇ πρὸ τῶν 22 Μαρτίου οὔτε μετὰ τὰς 25 Ἀπριλίου.

ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΑ.

Περὶ ἀδαμάντων φύσεως.

Ἀνεκαλύφθησαν πρὸ ὀλίγων τινῶν ἐτῶν ἀδάμαντες εἰς τὰ Οὐράλια ὄρη τῆς Ῥωσσίας. Ὁ Ἑγγελαχὸν διδάσκαλος τοῦ Δορπάρτ πρῶτος ὑπόπτεισεν ὅτι εὐρίσκονται ἐκεῖ τὰ πολύτιμα αὐτὰ λιθάρια, ὀδηγούμενος ἀπὸ γεωλογικὰς γνώσεως. Ἡ ἀνακάλυψις δὲ αὕτη συνέβη εἰς τὴν γῆν τοῦ Κόμητος Πηλιέ (ὅπου μεταλλεύονται χρυσοὶ καὶ πλατίνα) κατ' ὄν καιρὸν ὁ σοφὸς τῆς Προυσσίας Χούμπολδτ· ἦτο εἰς περιήγησιν κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσσίας· ἀλλ' ἡ δαπάνη τῆς ἐξορύξεώς των ὑπερβαίνει πολὺ τὸ κέρδος τῆς ἀξίας των.

Ἀναφέρομεν δὲ τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο, κατ' αὐτὸ ἀδιάφορον ἴσως, διὰ τὸν ἀκόλουθον λόγον.

Οἱ γημικοὶ δικτείνονται καὶ τὸ ἀπέδειξαν ὑλικῶς, δηλ. ἀναμφισητήτως, ὅτι ὁ ἀδάμας δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸν ἀνθρακὰ (κάρβουνον) εἰμὴ κατὰ τὸ χρῶμα· ἐπειδὴ καθὼς οὗτος, καὶ ἐκεῖνος ἀναλυόμενος π. χ. διὰ τοῦ ὑδρογόνου καὶ ὀξυγόνου μεταβάλλεται εἰς ἀνθρακικὸν ὄζυ, εἶδος ἀέρος, ὅστις ἀναδίδεται, καθὼς τὸσάκις τὸ εἶπαμεν, εἰς πολλὰ μέρη καὶ εἰς πολλὰς περιστάσεις, μάλιστα δὲ ἀπὸ τὸν οἶνον, ὅταν εἰσέτι ἐξακολουθῇ νὰ βράζῃ, πρὶν δηλ. τελειοποιηθῇ εἰς τὴν φυσικὴν του ποιότητα.

Ὁ ἀδάμας καὶ ὁ ἀνθραξ ὁμοιοί!! φαίνεται παράδοξον εἰς τὸν ἀμαθῆ τῆς χημείας καὶ γελοῖον εἰς τὸν μωρὸν· ἀλλὰ δὲν ἔχει τις νὰ εἴπῃ γρὸ ὅταν ἰδῇ τὴν ἀναντιρρήτην ἀπόδειξιν, τὴν ὁποίαν ἀναφέρομεν.

Πολλάκις τοιαῦτα θαυμάσια μένουσιν ἀπόκρυφα· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος συνέβη ἐνίοτε νὰ εὕρῃ τὴν φύσιν, τρόπον τινα, ἐπ' αὐτοφώρῳ, κατ' ἣν ὄραν δηλ. καὶ στιγμὴν καταγίνεται εἰς τὴν μυστικὴν ταύτην καὶ ἀκατάληπτον τῶν ὄντων ἀλλοίωσιν ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην οὐσίαν, ἢ τοῦλάχιστον ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο σχῆμα καὶ χρῶμα.

Τοῦτο δὲ συνέβη ἀκριβῶς καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν· ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς ἀδάμαντας τούτους τῆς Σιβηρίας παρατηρήθησάν τινες (διὰ τοῦ μικροσκοπίου μάλιστα) ἔχοντες μελανὰς κηλίδας σκεπασμένας ἀπὸ τὴν κρυσταλλώδη οὐσίαν τοῦ ἀδάμαντος· ὅθεν ὁ Κ. Παρρότ συμπερανε δικαίως ὅτι τὰ μελανὰ ταῦτα ἄτομα (μόρια) εἶναι ἀπλοῦς ὑδρογονικὸς ἀνθραξ καὶ ὅτι οἱ ἀδάμαντες δὲν ἔφθασαν νὰ τελειωθῶσιν.

Ἄλλο ὁμοίως περιέργον. Ἀπὸ 30 κρυστάλλα ταιαῦτα τῶν Οὐραλίων ὄρεων, εὐρέθησαν 8 ἔχοντα ῥωγμάς (σχισμάδας) καὶ θραύματα μάλιστα εἰς διάφορα μέρη. Αἱ ῥωγμῆ δὲ αὗται καὶ τὰ θραύματα εἰς σώματα τόσον σκληρὰ, δὲν προέρχονται ἀπὸ ἄλλην αἰτίαν κατὰ τὸν Παρρότ, εἰμὴ ἀπὸ τὴν μεγάλην θερμότητα, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν ἐκτεθειμένα· ἀλλὰ τοῦ ἐφύλευεν ἡ θερμότης αὕτη εἰμὴ εἰς τὸ κέντρον τῶν ἡραιστείων εἴτε πυριπνῶν ὄρεων;

Ἀναγκαζόμεθα ἄρα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι οἱ ἀδάμαντες γίνονται ἀπὸ τὴν θερμότητα ἐνεργοῦσαν εἰς κομμάτια ἀνθρακος ἀπλοῦ, ἢ ἐνωμένου μὲ ὀλίγον ὑδρογόνου.

Ἄλλὰ πῶς τοῦτο συμβαίνει; βέβαια διότι ἡ φύσις ἔχει εἰς τὰς πολυπληθεῖς καὶ ἀκαταπαύστους κατασκευὰς τῆς τελειότερα ἐργαλεῖα, καὶ

ἀσυγκρίτως πλειότερον δύναμιν, καὶ τρόπους ἀπορρήτους, καὶ μεθόδους τὰ ὅποια οὔτε ὀπίσω οὐδὲ νῦν φαντασθῶμεν δυνάμεθα· ὅθεν ἡ τέχνη σπανίως τὴν μιμνῆται· μὲ ἀκρίβειαν, καὶ ἂν ποτε τὸ κατορθώσῃ, τοῦτο συμβαίνει ἀφ' οὗ πολλοὺς αἰῶνας κατὰ συνέχειαν παρατηρήσῃ τὰς πράξεις τῆς μὲ ἀγρυπνον καὶ ὀξυδερκῆς ὄμμα.

Ὄπωσδήποτε ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, αἱ παρατηρήσεις τοῦ Κ. Παρρότ θέλουσι κατασταθῆ ὠφέλιμοι καὶ καρπογόνοι εἰς τὴν γεωγνωσίαν, ἴσως μάλιστα κινήσωσι καὶ εἰς ἐρευνάς, αἱ ὅποια τέλος πάντων ἀνακαλύψωσι τὴν μυστηριώδη μέχρι τοῦδε ἀρχὴν τῶν ἀδαμάντων.

Τρόπον δὲ γνωρίζομεν περὶ τῶν ἀδαμάντων τοῦ Βιζαποῦρ καὶ τῆς Γολκόνδας ἄλλο παρ' ἧσα διηγοῦνται εἰς ἡμᾶς οἱ Ἰνδοὶ διὰ τὴν ἀπατήσῃ τὴν περιέργειάν μας. Ἀλλ' εἰς τὴν Ῥωσίαν εὐρίσκαμεν τὸν τόπον, ὅπου ἐμορφώθησαν οἱ ἀδάμαντες· ἐπειδὴ ἂν ἀκολουθήσωμεν τὰ ἴχνη τῶν ῥευμάτων, τὰ ὅποια τοὺς ἔσχυαν καὶ ὅπου ἀνακαλύπτονται ἕως τὰ βουνά, ὅπου τὰ ἴχνη αὐτὰ κατακτῶσι, δὲν μένει ἀμφιβολία ὅτι θέλομεν φθάσαι εἰς αὐτὸ τῶν ἀδαμάντων τὸ ἐργαστήριον.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.

Περὶ ἀρχιτεκτονικῆς.

Ἐκτὸς τοῦ Βιτρουβίου δὲν εὐρίσκαμεν εἰς κανένα συγγραφέα ἀκριβῆ περιγραφὴν τῆς οἰκιακῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν ἡμετέρων προγόνων.

Ἐπειδὴ οἱ μὲν Ἕλληνες εἶχον καθημερινὴν κοινωνίαν μὲ τοὺς Ἰταλοὺς, οἱ ὅποιοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν ἀποικοὶ Ἑλληνικῶν πόλεων, συμπεραίνομεν ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ διάθεσις τῶν οἰκιῶν ἦτο ἐγγενεὶ ὁμοία καὶ εἰς τὰ δύο ταῦτα ἔθνη.

Ὁ πανδαμάτωρ χρόνος καὶ αἱ ἀλλεπάλληλοι ἐπιδρομαὶ τῶν βαρβάρων λαῶν κατέστρεψαν τὰς οἰκίας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Ἰταλῶν. Ἀλλ' ἡ ἐκρηξίς τοῦ Οὐσσουτοῦ ἔθαψε δύο ὀλοκλήρους πόλεις τὴν Ἡράκλειαν καὶ Πομπηίαν, ὅπου ὅτε μετὰ τῶν αἰῶνς σήμερον ἐφάνθησαν πάλιν εἰς τὸ φῶς, βλέπομεν ὅχι μόνον τὰς ὁδοὺς, τὰ δημόσια κτίρια, καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν τῶν πόλεων, ἀλλὰ καὶ σκευὴ πᾶμπολλα, ὅσα περιεῖχον, ἀπὸ τὰ ὅποια λαμβάνομεν καθαράν ἰδέαν τῆς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν καταστάσεως τῶν τεχνῶν.

Αἱ οἰκίαι τῶν Ῥωμαίων ἦσαν, ὡς φαίνεται, κατ' ἀρχὰς τόσῳ ἀτελεῖς καὶ σαθραὶ, ὥστε ὁ Πουπλικόλας κτίσας οἰκίαν, ἥτις διὰ τὴν πρὸς τὰς

ἄλλας ἐξοχον αὐτῆς λαμπρότητα ἐκίνησε τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ λαοῦ, τὴν κατεδάφισεν εἰς μίαν μόνον νύκτα· τοῦτο δὲ ἀποδεικνύει βέβαια πόσον ὀλίγην στερεότητα εἶχον αἱ ἰδιωτικαὶ οἰκοδομαὶ, ἐπειδὴ οἱ νόμοι ἀπηγόρευον τὴν ἀρχιτεκτονικὴν πολυτέλειαν, καὶ δὲν ἦτο συγχωρημένον νὰ κτίσῃ τις τοίχον ἔχοντα πλείστορον ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ποδὸς πάχος. Διὰ τοῦτο αἱ οἰκίαι εἶχον ἓν μόνον κατάστρωμα (σανίδωμα ἢ πάτωμα).

Ἀλλ' ἀφ' οὗ αὐξήσεν ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως, καὶ ὁ τόπος ἐγένετο πολυτιμότερος διὰ τὴν σπανιότητα, τότε τὸ ὕψος τῶν οἰκιῶν ἀνεπλήρωσε τὴν ἔκτασιν, καὶ οἱ ἀρχιτέκτονες ἐπολλαπλασίασαν τὰ πατώματα.

Εἶχον δὲ αἱ οἰκίαι δῶμα ὑπερφῶν λεγόμενον Solarium παρὰ τὸν Sol ὁ ἥλιος, ἐπειδὴ ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι ἀναβαίνοντες τὴν ἡμέραν ἀπέλαυνον τὴν φυσικὴν τοῦ ἡλίου θερμότητα ἐν καιρῷ χειμῶνος, ἐν ᾧ ἐδροσίζοντο τὸ ἐσπέρας ἐν καιρῷ θέρους καὶ ἐτέρποντο μὲ τὴν ἀπεριόριστον, ὡς εἰπεῖν, θεῶν τῶν περιχώρων. Διότι ἐκεῖ συνείθιζον οἱ Ῥωμαῖοι καὶ νὰ δειπνώσι, καὶ ἐκ τῆς συνιθείας ταύτης τὸ μέρος ὠνομάσθη καὶ Caenaculum. Κατὰ τοὺς τελευταίους δὲ χρόνους αἱ οἰκίαι ὑψώθησαν τόσον, ὥστε ὁ Αὐγουστος ἠναγκάσθη νὰ περιορίσῃ εἰς 70 μόνον πόδας τὸ ὕψος.

Τότε ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ τέχναι τῶν Ἑλλήνων, ἐτιμῶντο καὶ ἐθεραπεύοντο κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τοῦς Ῥωμαίους, ὡς μνηθάνομεν ἀπὸ τὰς πρὸς Ἀττικὸν ἐπιστολάς τοῦ Κικέρωνος, ὅστις ἀναφέρει πολλάκις τὸν Ἕλληνα αὐτοῦ ἀρχιτέκτονα Κῦρον. Τότε ὁ Πλοῦτος ἔρρεεν ὡς πακτωλὸς ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας εἰς τὴν Ῥώμην διὰ τὰς καταχρήσεις τῶν ἀνθυπάτων, τῶν ἐπαρχῶν, τῶν ταμιῶν, καὶ ἔδαπανᾶτο ἀφθόνως εἰς τὴν τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν, μάλιστα δὲ τῶν οἰκιῶν. Ὁ Λούκιος Κάσσιος πρῶτος ἐκαλλώπισε τὴν οἰκίαν του μὲ δωδεκάποδας στύλους (κολώνας) ξενικοῦ μαρμάρου· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὸν ὑπερέβη ὁ Σκαῦρος, στήσας ἀπὸ μελανὸν μάρμαρον στύλους 38 ποδῶν ὕψους. Ἄλλος δὲ μετὰ ταῦτα ἄσωτος ὁ Μάμουρρῆς κατέστρωσε καὶ τοὺς θαλάμους τῆς οἰκίας μὲ μάρμαρον.

Διὰ νὰ λάθωμεν δὲ ἰδέαν τινὰ γενικὴν τῆς τιχρείας προόδου τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων ἔκτοτε εἰς τὴν Ῥώμην, ὀρεῖ νὰ ἐπιφέρωμεν ὡς μάρτυρα τὸν Πλίνιον, ὅστις λέγει, ὅτι κατὰ τὸ 676 ἔτος τῆς Ῥώμης ἡ οἰκία τοῦ Ασπίδου ἦτο εὐπρεπεστάτη καὶ πρώτη τῶν οἰκιῶν ὄλων, μετὰ τριάκοντα δὲ καὶ πέντη ἔτη δὲν ἐλογίζετο οὔτε ὡς ἑκατοστὴ κατὰ τὴν ἀξίαν (Natur. Hisz. XXXVI.) ἐπειδὴ ὁ Doucilus Ahenobarbus πρόσφερε διὰ τὴν οἰκίαν τοῦ Κράσσου ὡς 135,800 δραχμάς (Sexavies

sestertium deishist natm. XVII), τὴν ὁποίαν ὁμοῦς ὁ κύριος αὐτῆς δὲν ἐδέχθη· ἐξηπλώθη δὲ ἡ μανιώδης αὐτῆ φιλοκαλία καὶ εἰς τὰς ἐπαύλεις. Δυνάμεθα δὲ νὰ συμπεράνωμεν τοῦτο ἀπὸ αὐτὸν τὸν Κικέρωνα πάλιν, ὅστις εἶχε τόσῃν προσπάθειαν εἰς τὴν Τουσκουλιανικὴν καὶ Φαρμινιανὴν αὐτοῦ ἔκφυλιν, τὰς ὁποίας κατεστόλιζε καὶ εἰς τοὺς ἐπικινδυνότητας τῆς δημοκρατικῆς καιροῦς. Ἀλλὰ φημίζονται πολὺ πλείωτερον αἱ ἀγροτικαὶ τοῦ Λουκούλλου καὶ Παλλίωνος, τῶν ὁποίων τὰ ἐρεῖπια σώζονται εἰσέτι πλησίον τοῦ Πινελύπου.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΦΥΣΙΚΗ.

νῆτιν

Λάμψις (φεγγοβολία) τοῦ σαπρῶ ξύλου.

Ἀναγινώσκωμεν εἰς ἐφημερίδα τινὰ Ἰταλικὴν Repertorio di agricultura τὰ ἀκόλουθα.

Νέα πειράματα τοῦ Κ. Ἰωάννου Φλόριο ἐπεβεβίασαν ὅσα ἔγραψεν ὁ Κ. Dessaignes δηλ.

1. Ὅτι τὰ διάφορα σαπρὰ ξύλα, ὅταν εὐρεθῶσιν εἰς ἀρμοδίους περιβάσεις ἐν μέσῳ ὑγρασίας καὶ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, φέγγουσιν εἰς τὸ σκότος.
2. Ἡ φεγγοβολία αὐτὰ αὐξάνει εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν, ὅταν τὰ σαπρὰ αὐτὰ ξύλα βάλλωνται εἰς ἀέρα ὀξυγόνον, καὶ παύει διόλου εἰς τὸν ὑδρογόνον, ἀζώτον καὶ ἀνθρακικόν.

3. Βαλλόμενα εἰς μέρος κενὸν ἀέρος δὲν φεγγοβολοῦσι πλέον, τὰ ὁποῖον τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι τὰ φαινόμενον φῶς προέρχεται ἀπὸ βραδείαν καύσιν.

Ὁ Κ. Φλόριο ἀναγγέλλει προσέτι ὅτι ἡ θερμότης τῶν 10 καὶ 12 βαθμῶν δὲν ὑπάρχει ἀναγκαία, καθὼς ἐπίστευεν ὁ Κ. Δεστένης διὰ νὰ λάμψῃ τὸ φῶς τοῦτο. Ἐπειδὴ δὲν ὀλιγοστεύει σημαντικὰ, οὔτε ἀπὸ τὴν ψυχρότητα τοῦ πάγου· ὥστε ἂν βυθίσωμεν εἰς μίγμα καταψυκτικὸν δηλ. 20 βαθμοῦς κάτω τοῦ μηδενικοῦ τὸ περιέχον ἀγγεῖον τὰ σαπρὰ ξύλα, ἐν μέσῳ ὁμοῦς ἀέρος, τὸ φέγγος διαρκεῖ ἔτι μίαν ὥραν. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν αὐξάνει οὔτε ἀπὸ τὴν θερμότητα.

Τέλος πάντων ὁ Κ. Φλόριο εἶδεν προσέτι, ὅτι τὸ φῶς τοῦτο ἀποσπῆται καὶ ὅταν τὸ σαπρὸν ξύλον βραχῇ μὲ ὕδωρ, σθένει δὲ ἐντὸς ὀλίγων τινῶν στιγμῶν ἂν βραχῇ μὲ ἀλκοόλιον· ἐξ ἐναντίας φεγγοβολεῖ εἰς μίαν ἡμέραν, ἂν βραχθῆ μὲ ἀλκοόλιον.

Ὁ Κ. Φλόριο ἐπληροφορήθη ὅτι τὸ φῶς τοῦτο δὲν ἔχει κἀνὲν σημεῖον πηλαρισμοῦ καὶ ἠλεκτρισμοῦ.

Θέλιον τέλος πάντων νὰ μετρήσῃ δι' ἀπλοῦ τρόπου τὴν δύναμιν τοῦ φωτός τοῦτου, ἔσῃσε τρεῖς καθρέπτας, ὥστε αἱ ἐρχόμεναι εἰς τὸν πρῶτον ἀκτῖνες ἀντανεκλῶντο εἰς τὸν δεῦτερον καὶ ἀπὸ τοῦτον πάλιν εἰς τὸν τρίτον, ἐβεβαιώθη δὲ ὅτι τὸ φῶς μετὰ τὰς τρεῖς ταύτας ἀντανεκλάσεις ἐδύνατο νὰ ἀντανεκλασθῆ εἰς τέταρτον καθρέπτην.

Παρετήρησε τέλος πάντων ὅτι τὸ παράδύζον φῶς τοῦτο φαίνεται καὶ διαμέσου ἐξ φύλλων λεπτῶν χαρτίου, μὲ τὸ ὁποῖον τελιχθῆ τὸ σαπρὸν ξύλον.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Περὶ μυρμηγκῶν.

Τὰ μυρμηγκία ἐμβαίνοντα εἰς τὰ ἀρμάρια βλάπτουσι πολὺ τὰ ἐκεῖ φυλαττόμενα ἀπόθετα ἐδώδιμα. Δυνάμεθα δὲ νὰ ἀπαλλαγῶμεν βεβαίως ἀπὸ τούτων ἐχθρῶν τούτων ἂν σκεπάσωμεν τὰς θέσεις τοῦ ἀρμαρίου μὲ φύλλα τριβάνου (καπνοῦ)· ἐπειδὴ ἡ ὁσμὴ τοῦ χόρτου τοῦτου μακρύνει τὰ εἰρημμένα ἔντομα, καὶ τὰ φονεύει μάλιστα, ἂν μείνωσιν· ἀλλ' ὠφελοῦμεθα ἀναλόγως καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα ὁπωσούν βαρύνεσθαι φυτὰ.

Περὶ ἀδιαβρόχων ὑποδημάτων.

Πολλοὶ πάσχοντες τὸν χειμῶνα ἀπὸ ρευματισμοῦ, κωλικιόπνου, διάρροικν καὶ ἄλλα τοιαῦτα κακὰ ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ φυλάττωσι μάλιστα τοὺς πόδας των ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν· τοῦτο δὲ γίνεται ὅταν καταστήσωσι τοιαῦτα τὰ ὑποδήματά των, ὥστε αὐτὰ νὰ μὴ τὰ διαπερᾶ. Συμβουλευόμεν λοιπὸν γάρειν τοῦτου τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Βράζωμεν μίαν μὲν λίτραν λινελαίου, ἡμίσειαν δὲ προβατείου ἀλείμματος, 6 δὲ λευκοῦ κηρίου, καὶ 4 μόνον ῥητίνης· καὶ ἔπειτα ἀλείφωμεν μὲ κόρηθρον (βιούρτζαν) τὰ νέα ὑποδήματα ἐν ᾧ τὸ μίγμα εἶναι ἀκόμη ζεστόν, ὅχι ὁμοῦς βέβαια τόσον, ὥστε νὰ τὰ καύσωμεν. Τὸ δῆμα δὲν χάνει τὴν φυσικὴν του ἐλαστικότητα ἀφ' οὗ ξηρανθῆ. Οἱ ἀλείεις δύνανται νὰ μείνωσιν ἀσβέτως πολλὴν ὥραν ἐντὸς τοῦ ὕδατος φοροῦντες το αὐτὰ ὑποδήματα.

Περὶ ἐπισκευῆς γαργουριῶν, γαργετιαῶν καὶ ἑλάνων σκευῶν.

Λάβε ἡμίσειαν λίτραν πηγμένου γάλακτος, ἀφ' οὗ ἐκβάλῃς τὴν κορυφήν του· πλύνετο δὲ ἔως ὅτου τὸ ὕδωρ ἔκβῃ καθαρὸν καὶ τραγγίσειν ὅλ ο

τὸ ὑγρὸν· ἔπειτα ἔνωσε τὸ γαλακτόπηκτον τοῦτο μὲ ἐξ λευκώματα ὤων (ἀσπράδια αὐγοῦ), στεῖψε δὲ καὶ τὸν χυμὸν δεκαπέντε σκελίδων σκοροῦδου καὶ πρόσθεε τον εἰς τὸ ἀνωτέρω μίγμα· ἔπειτα τρίψε το δυνατὰ καὶ ἀκολούθως βάλε τόσην ἄσβεστον ψιλὴν κρησαρισμένην κατ' ὀλίγον, ὥστε νὰ καταστήσῃς εἶδος πολτοῦ εἴτε ζύμης ξηρᾶς, τὴν ὁποίαν τάρραζον καὶ ἀνάδευτον.

Ὅταν θέλῃς νὰ μεταχειρισθῇς τὴν κόλλαν ταύτην, λάβε ὀλίγην καὶ ἀνάλυσέ την μὲ ὕδωρ ἐπάνω εἰς ὑαλίον μεταχειριζόμενος εἰς τὸ τρίψιμον ἐργαλεῖόν τι ἀρμόδιον. Ὅταν δὲ φανῇ ἀρκετὰ τριμμένον βάλε το εἰς τὰ κομμάτια, τὰ ὁποῖα θέλεις νὰ ἐνώσῃς (κολλήσῃς) εἴτε εἰς τὰς τρύπας, τὰς ὁποίας ἐπιθυμῇς νὰ κλείσῃς, ἔπειτα προσάρμοτε ἐπιτηδείως καὶ δυνατὰ τὰ μέρη, καὶ ἄφες νὰ ξηρανθῶσιν εἰς τὴν σκιάν.

Τὸ κόλλημα τοῦτο ἀντέχει καὶ εἰς τὸ πῦρ καὶ εἰς τὸ ζεστὸν ὕδωρ, ἂν τὸ ἀφήσῃ τις νὰ ξηρανθῇ καλῶς.

Ἐπισκευὴ τοῦ διερρωγῆτος (βαγισμένου) φαρφουρίου.

Ὅταν τὸ φαρφουρίον ᾖ τὸσον βαγισμένον, ὥστε διαπερᾶ τὸ ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον βάλλομεν εἰς αὐτὸ, ἀρκεῖ νὰ τρίβωμεν δυνατὰ τὸ ῥάγιμα μὲ πικραμύγδαλον ξηρὸν· ἢ ἐπισκευὴ αὐτὴ εἶναι ἐντελής, καὶ τὸ ἀγγεῖον δύναται ἔπειτα νὰ κρατήσῃ ὁποιοῦνδήποτε ὑγρὸν, ὡς νὰ μὴ ἔπαθε διόλου

Περὶ βερενικώματος τῶν πηλίνων ἀγγείων.

Ἡ χρῆσις τῶν βερενικωμένων ἐσωτερικῶς πηλίνων ἀγγείων εἶναι πολλὰκις ἐπικίνδυνος διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν μεταλλικῶν οὐσιῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας συντίθεται τὸ βερενικεῖον· πρέπει λοιπὸν γενικῶς νὰ προκρίνωμεν τὰ λευκὰ πηλίνα παρὰ τὰ ἄλλα ὅλα· πρὶν δὲ μεταχειρισθῶμεν καὶ αὐτὰ συμφέρει νὰ βράσωμεν ἐντὸς αὐτῶν ὀλίγον ὀξύδιον, τὸ ὁποῖον δὲν φθείρει διόλου τὸ βερενικεῖον ἢ σμᾶλτον· ὅταν τύχῃ καλὸν, οὔτε κατακαθίζει τίποτε, ὅταν ἐπιχύσωμεν μίαν κοχlearίαν σαπωνισμένου ὕδατος.

Μαγειρικαὶ παραγγελίαι.

Τὸ ὀψάριον δὲν πρέπει ποτὲ νὰ βράζηται εἰς ἀγγεῖον ἀπὸ σίδηρον καθαρὸν ἢ κασσαίτερωτὸν (τενεκὲν), οὔτε νὰ κόπτηται μὲ μαχαίριον ἀπὸ χάλυβα (τσελίκι).

Τὸ ὀξύδωτὸν ἢ ὀξύπαστον (μαρινάτον) κρέας πρέπει νὰ βάλληται εἰς φαγεντιανὰ ἢ πηλίνα ἀγγεῖα, ἀλλ' ὄχι ποτὲ εἰς βερενικωμένα.

Τὰ περιέχοντα ὀξύδιον φαγητὰ παρασκευάζονται εἰς ἀγγεῖον φαγεντιανὸν ἢ ἀργυροῦν καὶ ὄχι ποτὲ ἀπὸ χαλκόν, οὔτε γαννωμένον· ὁμοίως δὲ πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν καὶ τὸν κασσαίτερωτὸν σίδηρον (τενεκὲν).

Ὅταν θέλωμεν νὰ διατηρήσωμεν πτηνὰ πρὸς μαγείρευμα, ἀνάγκη νὰ ἐκβάλωμεν τὰ ὀμμάτια, τὸ δέρμα τοῦ ῥάμφους καὶ τοῦ λαιμοῦ των· νὰ κλείσωμεν μὲ χαρτίον ὅλας τὰς φυσικὰς τρύπας, ἢ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν τυχὸν ἀνοίξαμεν διὰ νὰ ἐκβάλωμεν τὰ ἐντόσθια τοῦ ζώου.

Τὸν αὐτὸν τοῦτον κανόνα συμφέρει νὰ ἀκολουθῶμεν καὶ εἰς τὸ ἀγγίμιον ὁποιοῦνδήποτε τύχη.

Τὰ μεγάλα καὶ κλά ὀψάρια, τὰ ὁποῖα θέλομεν νὰ φυλάζωμεν μέχρι τινὸς, πρέπει νὰ τὰ βάλωμεν εἰς ἀρμόδιον ἀγγεῖον ἐπάνω στοιβάδος πετροσελήνου καὶ νὰ τὰ βρέξωμεν μὲ δριμῶν οἶνον, πριστίθεμεν δὲ τέταρτον μέρος ὀξύδιου, ἂν αὐτὸς τύχη ἀδύνατος.

Ὁ τρίπος οὗτος προκρίνεται ἀπὸ τὸ πάστωμα εἴτε ἀλάτισμα, ἐπειδὴ τοῦτο δὲν ὠφελεῖ ὁμοίως παντοῦ.

Τὰ μῆλα δυνάμεθα νὰ διατηρήσωμεν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Λαμβάνομεν ἄμμον, τὴν ὁποίαν ἐξηράναμεν τὸ καλοκαίριον καὶ χύνομεν εἰς τὸ βάθος τοῦ βαρελίου ἀρκετὴν, ἐπάνω δὲ αὐτῆς βάλλομεν τινα μῆλα, τὰ ὁποῖα σκεπάζομεν μὲ ἄμμον, καὶ πάλιν μῆλα ἀλλεπαλλήλως ἕως οὗ γεμίσῃ τὸ ἀγγεῖον.

Ὁ τρόπος οὗτος προφυλάττει τὰ μῆλα ἀπὸ τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, ὅστις τὰ διαφθείρει, ἀφαιρεῖ δὲ ἀπ' αὐτὸ καὶ μέρος τῆς περισευούσης ὑγρασίας, ἥτις τὰ βλάπτει ὄχι ὀλιγότερον.

Ἐκτὸς δὲ τοῦ πλεονεκτήματος τούτου, τὰ μῆλα διατηροῦσι τὴν εὐωδίαν καὶ τὴν εὐχυμον αὐτῶν γεῦσιν, αἱ ὁποῖαι ἀφανίζονται ὁσάκις τὸ ὀπωρικὸν τοῦτο μένει ἐκτεθειμένον εἰς τὸν ἀέρα.

Τέλος πάντων ἐμποδίζομεν καὶ τὸ πάγωμά των, καὶ δυνάμεθα νὰ τὰ ἔχωμεν ἕως τὸν Μαῖον καὶ Ἰούνιον.

Τὰ δὲ χόρτα ἢ λαχανικὰ θέλοντες νὰ διατηρήσωμεν, πρέπει πρῶτον νὰ τὰ χωρίσωμεν ἀπὸ ἄλλα διάφορα εἶδη· ἐπειδὴ μεταδίδουσι τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο ἀμοιβαίως· τὴν ἰδίαν των γεῦσιν· τὰ λαχανικὰ δὲν πρέπει νὰ βάλωμεν εἰς ὕδωρ οὔτε νὰ πλύνωμεν ἢ νὰ βαντίσωμεν μὲ ὕδωρ ἕως τῆς ὥρας ὅτε θέλομεν τὰ μεταχειρισθῆ, ἐπειδὴ ἢ γεῦσις των ἀλλοιοῦται.

Ἄν δὲ πρὶν τὰ μαγειρεύσωμεν ἐμαράνθησαν, κόπτομεν τὰ κατώτερα αὐτῶν ἄκρα καὶ βάλλομεν εἰς τὸ ὕδωρ τὰ νεωστὶ κομμένα μέρη, ἢ βάλλομεν ὅλον τὸ λαχανικόν, ὅταν δὲν δυνάμεθα νὰ κόψωμεν τίποτε.

Αἱ σαρκώδεις ρίζαι διατηροῦνται εἰς δροσερὸν, σκοτεινὸν καὶ ὑγρὸν τόπον, ὅταν τὰς στειβάζωμεν εἰς σωρούς διὰ νὰ μὴ ρυτιδωθῶσι (ζαρώσωσι) καὶ ἀνάψωσι. Πρὸ πάντων πολλάκις ζητεῖται νὰ ἐμποδίσωμεν τὸν ἐξατμισμὸν. Δὲν πρέπει νὰ τεινάζωμεν τὸ γῶμα ἀπὸ τὰ γαιώμηλα, τὰς βουριάδας (σαλγάμια), τὰ δαυκία καὶ τὰ σεῦτλα, ἐπειδὴ θέλωμεν βλάψαι τὰ μικρὰ ριζίδια, τὰ ὁποῖα τὰ κρατοῦσι καὶ εὐκόλυνουεν τὸν ἐξατμισμὸν.

Τὰ φραγκοστάφυλα, κεράσια, δαμασκηνά, κτλ. συλλεγμένα εἰς καλὴν κατάστασιν βάλλομεν εἰς βωκάλια, τὰ ὁποῖα κλείομεν στεγανῶς καὶ σκεπάζομεν ὕστερον μὲ ἄμμον.

Τὰ σταφύλια διατηροῦνται εἰς σάκκους χαρτίνους, ὅταν κηρώσωμεν τὸν μίσχον διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν τὸν ἐξατμισμὸν τῆς ὑγρασίας, ἢ τὰ βάλλωμεν εἰς ἄμμον ξηρὰν ἀλλὰ καὶ τὸ πίτυρον δύναται ὁμοίως νὰ χρησιμεύσῃ.

ἕκ νκ

Τὰ κρέατα καὶ ἄλλα φαγητὰ διατηροῦνται πολὺν καιρὸν ὅταν τὰ βάλωμεν εἰς τὸ συρματόπλεκτον ἢ ξύλινον κρεωφυλάκιον, τὸ ὁποῖον κρεμῶμεν πρὸς βορρᾶν καὶ εἰς σκιάν· ἔπειτα δὲ ἐφαρμόσωμεν ἓνα τροχὸν ἔχοντα τὸν ἄξονά του ἐντὸς τοῦ κρεωφυλακίου καὶ στηριζόμενον εἰς δύο μεγάλας τρύπας τῶν δύο πλευρῶν, ὥστε κινούμενος ὁ τροχὸς ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸν ἀέρα νὰ κινή ἐσωτερικῶς πολλὰ πτερὰ κατασκευασμένα ἀπὸ πανίον καὶ λεπτὰ ξύλα τρυγύρω, διὰ νὰ ἀνανεώσῃ τὸν ἐσωτερικὸν ἀέρα καὶ νὰ ἐμποδίξῃ τὴν σήψιν.

Ἄν θέλωμεν νὰ διατηρήσωμεν εἰς καλὴν κατάστασιν τὰ ἔγκαιρα ὡς πρέπει νὰ τὰ βυθίσωμεν εἰς ἀναλυμένον κομμίδιον καὶ ἔπειτα νὰ τὰ σκεπάσωμεν μὲ ἀνθράκων κονιορτόν· τὸ κομμίδιον προκρίνεται ἀπὸ πᾶν εἶδος βερενικείου, ἐπειδὴ εὐκόλως τὸ ἐκβάλλομεν μὲ τὸ χλιαρὸν ἢ καὶ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ· ὁ δὲ κονιορτὸς τῶν ἀνθράκων, κρατεῖ πάντοτε τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν. Διατηροῦνται δὲ τὰ ὡς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς πολλοὺς χρόνους.

Τὸ δὲ ὕειον λίπος (λαρδί) διατηρεῖται θαυμάσια, ὅταν ἀλατισμένον 12 ἡμέρας, τειλιθῆ μὲ πολὺ γορτάριον, καὶ βαλθῆ εἰς κάσσαν δυναμένην νὰ χωρέσῃ τρία καὶ τέσσαρα κομμάτια. Ἀνάγκη δὲ νὰ μένῃ αὐτὴ εἰς ξηρὸν τόπον, καὶ ὅπου νὰ μὴ πλησιάζωσι ζῶφια.

(2.)